

Српска академија наука и уметности / Serbian Academy of Sciences and Arts

МЕЂУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА
/ INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

125

ГОДИНА ОД РОЂЕЊА АРХИТЕКТЕ

Николе Добровића

/ YEARS OF THE BIRTH OF ARCHITECT

Nikola Dobrović

(1897–2022)

DOBROVIĆ'

17. и 18. новембар 2022. године

17 and 18 November 2022

Свечана сала САНУ, Кнеза Михаила 35, Београд

SASA Grand Hall, Knez Mihaila St. 35/II, Belgrade

Српска академија наука и уметности/ Serbian Academy of Sciences and Arts

Универзитет у Београду - Архитектонски факултет
University of Belgrade - Faculty of Architecture

МЕЂУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА
INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

125 ГОДИНА ОД РОЂЕЊА АРХИТЕКТЕ НИКОЛЕ ДОБРОВИЋА (1897– 2022)
125 YEARS OF THE BIRTH OF ARCHITECT NIKOLA DOBROVIC (1897– 2022)

КЊИГА САЖЕТАКА BOOK OF ABSTRACTS

17. новембар 2022. године
Српска академија наука и уметности

17 November 2022
Serbian Academy of Sciences and Arts

18. новембар 2022. године
Архитектонски факултет Универзитета у Београду

18. November 2022
Faculty of Architecture, University of Belgrade

Наслов: 125 ГОДИНА ОД РОЂЕЊА АРХИТЕКТЕ НИКОЛЕ ДОБРОВИЋА
(1897– 2022)
Издавачи: Српска академија наука и уметности и
Архитектонски факултет Универзитета у Београду
Уредник: проф. др Александар Кадијевић
Дизајн корица: Драгана Лацмановић-Лекић
Штампа: Српска академија наука и уметности, Кнез Михаилова 35,
11000 Београд, Србија
Тираж: 100 примерака

НАУЧНИ ОДБОР

Председници: академик Бранислав Митровић
др Александар Кадијевић
Чланови: др Марта Вукотић Лазар
др Тања Дамљановић Conley
арх.Владимир Лојаница
др Ана Никезић
др Марија Милинковић
мр Бојан Ковачевић
арх.Иван Рашковић
др Џереми Хауард

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

72.071.1:929 Добровић Н.(048)
72(497.1)"19"(048)

МЕЂУНАРОДНА научна конференција 125 година од рођења архитекте Николе Добровића (1897–2022) (2022 ; Београд)

Књига сажетака = Book of abstracts / Међународна научна конференција 125 година од рођења архитекте Николе Добровића (1897–2022), 17. новембар 2022. године Српска академија наука и уметности, 18. новембар 2022. године Архитектонски факултет Универзитета у Београду = International Scientific Conference 125 Years of the Birth of Architect Nikola Dobrovic (1897–2022), 17 November 2022 Serbian Academy of Sciences and Arts, 8. November 2022 Faculty of Architecture, University of Belgrade ; [уредник Александар Кадијевић]. - Београд : САНУ : Архитектонски факултет Универзитета, 2022 (Београд : САНУ). - 46 стр. ; 24 cm

Апстракти на срп., хрв. и енгл. језику. - Текст ћир. и лат. - Тираж 100.

ISBN 978-86-7924-317-1 (АФ)

а) Добровић, Никола (1897-1967) -- Апстракти

COBISS.SR-ID 79971593

обрадио најважније теме из области архитектуре, урбанизма и просторног планирања. Проширена просторна димензија архитекте Николе Добровића је управо фактор који, по мом мишљењу, има далеко већи значај и врши знатно већи утицај од његове архитектуре. Пошто је његов релативно мали опус изведене архитектуре и неостварених пројеката већ детаљно и вишеструко обрађен, остаје оно што димензију и утицај његовог деловања чини знатно већим а мало је обрађено. Без довољно истраживања, овде ће бити приказано његово ангажовање око тематике града и региона, у урбанизму и просторном планирању, као и извори из којих су потекле идеје о регионалном планирању.

др Владимир МАКО

редовни професор Универзитета у Београду – Архитектонски факултет
makovl@arh.bg.ac.rs

ЕСТЕТСКИ СТАВОВИ У ТЕОРЕТСКИМ ТЕКСТОВИМА НИКОЛЕ ДОБРОВИЋА

Рад се бави анализом теоретских ставова Николе Добровића, који се односе на питања тумачења естетике у архитектури и њеним друштвеним, културним и креативним вредностима. Ови ставови су изнети у великом броју Добровићевих текстова и односе се на све релевантне аспекте авангардне естетичке мисли развијане у Европи у првим деценијама 20тог века. Значајно је напоменути да естетички ставови у овом смислу, и ако сепаратно изнети у више текстова, чине кохерентну идејну целину чијом анализом се може доћи до сазнања о Добровићевом приступу овој области. Ради се о идејама које непосредно произлазе из авангардне традиције. Међутим, ове идеје су уобличене и надграђене значајним Добровићевим личним рефлексијама, које нам нуде увид у целовитост његовог односа према архитектури у опште, али и посебно према личном изразу у градитељству.

др Марија МИЛИНКОВИЋ

доцент Универзитета у Београду – Архитектонски факултет
marija.milinkovic@arh.bg.ac.rs

ВИЗИОНАРСТВО И ИНТЕЛЕКТУАЛНИ ОТПОР АРХИТЕКТЕ НИКОЛЕ ДОБРОВИЋА: ПЕРИОД ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА

У периодизацији сложене професионалне праксе Николе Добровића, период Другог светског рата најчешће остаје на маргинама уобичајене трипартит-

не поделе, као пауза између јасно детерминисаних структуралних целина, дубровачког и београдског раздобља. Заснована на студијама културног контекста и детаљним увидима у личну преписку архитекте, новија истраживања расветљавају Добровићеве ратне године као време тешког живота у оскудици и време интензивне посвећености физичком и умном раду (Благојевић у Иванишин, Thaler, Благојевић, 2015). Сам Добровић у позним годинама бележи да је то време студирања „свега што би у недостатку књига доспело под руке“ (Крунић, Перовић, ур., 1998: 316). Циљ овог рада је да се додатно расветле, контекстуализују и објасне поједине Добровићеве идеје и концепције настале у овим екстремним историјским околностима. У средишту пажње су пројекти настали непосредно уочи Другог светског рата и писани радови који су по завршетку рата имали битан утицај на формирање Добровићевих ауторских позиција. У ширем смислу, рад се бави инструментима критичког мишљења и деловања у време када су услови за критичку стручну праксу радикално сужени или у потпуности укинута. Употребом метода упоредне анализе и критичке анализе садржаја, испитаће се и проблематизовати са савремене тачке гледишта две комплементарне технике Добровићеве друштвене и уметничке критике: перманентни интелектуални отпор, с једне, и визионарско промишљање будућег друштва, са друге стране.

dr Paolo TOMASELLA

ERPAC-FVG - Ente Regionale per il Patrimonio Culturale del Friuli Venezia Giulia
paolotomasella@hotmail.com

NIKOLA DOBROVIĆ IN ITALY

The essay intends to deepen the relationship that the architect Dobrović had with Italy. In particular, he was in the south of the country in a period between September 1943 and July of the following year. After the capitulation of the fascist regime on 8 September 1943, Dobrović, commuting from the island of Vis, was in the liberated city of Bari and already under the control of the Americans and the Italian army; later he came into contact with a group of partisan artists who took refuge in Monopoli, on the nearest village of Cozzana. In 1944 Dobrović was close to the Regional Committee of People's Liberation for Dalmatia which was being organized precisely in this locality in Puglia. At this juncture he probably forged a bond with the Croatian artist and ceramist Stella Skopal (Zagreb, 1904 - 1992), who, fleeing, had reached Bari, to become an assistant at the allied military hospital. In 1944 Stella Skopal was the animator of a group of partisan artists who settled in Cozzana, where the establishment of an artistic laboratory (*Likovna kolonija*) was associated with the resistance activity. In this season

125

ГОДИНА ОД РОЂЕЊА АРХИТЕКТЕ

Николе Добровића

/ YEARS OF THE BIRTH OF ARCHITECT

Nikola Dobrović

(1897– 2022)

